

YEDİKITA

AYLIK TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ
ŞUBAT 2018 - SAYI 114

ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Adına Sahibi AHMET TEMİZ
Yayın Yönetmeni (Sorumlu) KEMAL ERKAN
Yayın Koordinatörü AHMET APAYDIN
Editörler VEYSEL SEKMEN - R. KEMAL SUBAŞI
TUNAHAN KANICI
Editör Asistanı EMRE BOYACI
Yayın Danışmanları SELMAN SOYDEMİR
İBRAHİM COŞKUN
Tasarım KEREM NALIN
Tasarım Uygulama SÜLEYMAN KÖKLÜ
Kurumsal İletişim HÜSEYİN GÜNEY - İSMAİL GÜR
KEMAL AYDIN
Hukuk Müşaviri Av. ALİ ÇAVUŞOĞLU

KÜTÜPHANE VE ARŞİV

Çamlıca Araştırma Kütüphanesi
www.camlicalibrary.org

YÖNETİM YERİ

Alemdar Mah. Divanyolu Cad. İncili Çavuş Sokak No 9A
Sultanahmet - Fatih / İSTANBUL

BASKI VE CİLT

Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No 52
Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
Matbaa Sertifika No 16384

YAYIN SÜRESİ-TÜRÜ

Aylık-Yerel Süreli ISSN 1308-5379

AVRUPA BAYİİ

ENDER GMBH, Melatener Weg 18 - 50825 KÖLN
Tel. +49 221 690 58 90 - Fax. +49 221 690 589 29
avrupa@yedikita.com.tr

YEDİKITA Dergisi'nin bütün yayın hakkı, Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir. Dergiye gönderilen yazılar, yayınlansın yahut yayınlansın iade edilmez. Dergimiz yazılar üzerinde gerekli müdahaleyi yapma hakkına sahiptir. Dergide çıkan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Dergide yayınlanan yazı ve reklamların her türlü mesuliyeti yazarlarına ve sahiplerine aittir.

İRTİBAT VE ABONE

(0212) 657 88 00 - 7102
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad.
No 52 Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
abonemerkizi@camlicabasim.com
Yazı İşleri (0212) 657 88 00 - 7103
WhatsApp Hattı 0530 285 38 04

ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Ziraat Bank IBAN TR81 0001 0021 0550 7231 7750 02
Akbank IBAN TR60 0004 6011 9388 8000 0135 38
yedikita.com.tr editor@yedikita.com.tr

    /yedikitadergisi

Yedikitadan...

“

Hiçbir yemeğin, hiçbir seyahatin, velhasıl hiçbir dünyevi zevkin tadını hakkıyla alamayan kayınpederim, muazzam bir sarayda ikamet ettiği halde üzerinde oturduğu tüylü yumuşak yastık ve minderler rahatını temin edememiştir. Aksine cam parçası ve iğnelerin üzerinde oturur gibi içten içe feryat etmiştir. O, yalnız devleti ve milleti için bu tahtı işgal etmiştir... Etrafında 'ahbabım, dostum' dediği kişilerin bilahare hakikate aykırı bir şeyler yayınlamalarına hiçbir mana veremiyorum. Yüce Allah cümlesinin taksiratını affetsin, ne diyeyim.”

Gelini Mislimelek Hanım'a ait şu üç-beş cümle, Sultan Abdülhamid'in hangi şartlarda padişahlık yaptığını çok güzel ifade ediyor.

Vefatının 100. sene-i devriyesi münasebetiyle tamamen Abdülhamid Han'a ayırdığımız bu hususî sayımızdaki yazılar, yukarıdaki sözlerin ne kadar da isabetli olduğunun delili mahiyetinde... Prof. Dr. Azmi Özcan, zor zamanların hükümdarının dış politikasını; Prof. Dr. Mustafa Gündüz, mühim adımların atıldığı eğitimde modernleşmenin sancılarını; Kasım Hızlı, kimi vefalı kimi vefasız ama Yıldız'ın demirbaşı olanları; Harun Acaroğlu, Alman basınında sultanın vefatının yansımalarını kaleme aldılar. Veysel Sekmen, sultanın son günlerini, son nefesini ve cenaze merasimini

Ziya Şakir'den; Ertuğrul Özbilen,

sultanın dinî hayatını hususî doktoru

Âtîf Bey'in hatıratından derlediler.

Sabit bölümlerimizi de külliye

sultana tahsis ettik.

Bu sayımızı; kadri, musalla taşında bilinen Sultan Abdülhamid Han'a ithaf ederiz...

Gelecek sayımızda buluşmak üzere...

İçindekiler

Son Günler ve Son Nefes **s.18**
Derleyen: Veysel Sekmen

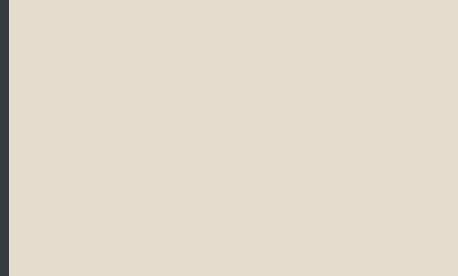
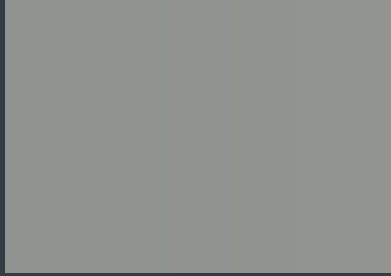
Sayılarla Ulu Hakan **s.26**

Eğitim ve Modernleşmede Sultan
Abdülhamid' den Bugüne Uzun Çizgiler **s.40**
Prof. Dr. Mustafa Gündüz

Tarih Ambarı **s.50**
Mustafa Dedeler

Kitap Tenkit **s.70**
Mustafa Gündüz

Osmanlı Basımından **s.74**
Selman Soydemir

Haberler
Emre Boyacı **s.8**

Bereketli Bir Ömrün Panoraması
Tuna Ser **s.10**

Zor Zamanların
Hükümdarı
Prof. Dr. Azmi Özcan **s.28**

Tarihten Sayfalar
Ertuğrul Özbilen **s.36**

Yıldızın Demişbaşları
Kasım Hızlı **s.54**

Alman Basınında
Sultanın Vefatı
Harun Acaroğlu **s.62**

Testgâh
Ahmet Sarbay **s.78**

Bulmaca
Selman Aslan **s.80**

SULTAN ABDÜLHAMİD HAN-I SÂNÎ HAZRETLERİ TAHTA CÜLÛS ETTİ (31 AĞUSTOS 1876)

Hararetli günler geçirdiğimiz şu demlerde sâbık Sultan Murad hazretlerinin ilerleyen rahatsızlığı sebebiyle veliahd-ı saltanat olan Şehzade Abdülhamid Efendi'nin cülûsuna karar verilmişti. Şaban ayının 10'unda 34 yaşındaki Abdülhamid Han hazretleri 34. Osmanlı sultanı namıyla cülûs etti ve kendisine biat edildi.

Merhum Sultan Abdülmecid Han'ın ikinci erkek evladı olan hünkârımız, 15 Şaban 1258 tarihinde Çırağan Sarayı'nda Tîr-i Müjgân Kadın Efendi'den dünyaya geldi. Küçük yaşta validesini kaybeden sultanımızı Perestû Kadın Efendi yetiştirmişti. Çok iyi bir tahsil gördü. Zekâsı ve siyasî kabiliyeti Abdülaziz Han'ın dikkatini çekmiş ve onun serbest bir şekilde yetişmesini sağlamıştı. Devlet-i Aliyye'nin içinde bulunduğu şu sıkıntılı günlerde saltanatının hayırlara vesile olması, ömrünün de uzun ve bereketli olması için Cenâb-ı Mevlâ'ya niyaz ederiz.

RUSYA, DEVLET-İ ALİYYE'YE HARP İLÂN ETTİ! (24 NİSAN 1877)

Meşrutiyet'in ilânının getirmiş olduğu çalkantılı siyasî devrin üzerinden henüz bir sene geçmemişti ki Rusya'dan kara haber geldi. Moskof Çarı, Devlet-i Aliyye'ye harp ilan etti. Her ne kadar sultanımız harbe yanaşmasa da gerek Halic Tersanesi'ndeki Bahriye Nezaretî'nde tertip olunan konferansın neticesiz kalması, gerekse Midhat Paşa ve avanelerinin savaş çıkırtkanlığı harbi kaçınılmaz kılıyor. Malumunuz olduğu üzere Moskof kışkırtmasıyla çıkan Rumeli ayaklanmaları kahraman ordumuz tarafından bastırılmıştı. Lâkin bu muvaffakiyet nicedir Rumeli'nde gözü olan Rusya'nın muhtırasıyla neticelendi.

Rusya'nın devletimiz üzerinde tek başına müessir olmasını istemeyen Avrupalı devletler, bir konferans tertip edilmesini istemişlerdi. Ancak tarafların almış olduğu kararlar Devlet-i Aliyye'nin kabul edemeyeceği derecede ağır şartlar ihtiva ediyordu. Tarafımızca bu harbin devletimizin başına geri dönülemez felaketler açacağından korkmaktayız. Çünkü böylesine büyük bir harbe ne ordumuz ne de maliyemiz hazırdır. Cenâb-ı Hakk ordumuzu muzaffer eylesin.